

1099. szám.
1879. Septemb. 7.

Megjelenik minden **vasárnap** másfél iven sokféle képekkel ellátva
Előfizetési ár: Egész évre jan. dec. 8 frt, 6 hóra 4 frt, 3 hóra 2 frt. Egyes szám 16 kr.
 Előfizetheti minden postahivatalnál és könyvárusnál. **Kiadó-hivatal:** Pest barátok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja:** 5 hasábos nempareille sor 10 kr.

XXII. évfolyam.

RAB RÁBY.

Történelmi befejezés.

ki azt hitte, hogy regényt olvasott, az e jől teszi, ha nem olvassa tovább a következő lapokat, a mik már csak a történetbuvárt érdekelhetik, a ki e rendkívüli ember életviszontagságaiban egy érdekes korszak illusztrációját fogja megtalálni.

A mint az agyonkínzott Ráby a szeretetteljes ápolás mellett annyira magához jött, hogy lábra tudott állni, (már akkor szüret felé volt az idő:) haza sietett Szent Endrére, a házát rendbe hozni s megszüretelni.

A házában már lakókat talált s a szőlőjét leszüretelve.

Nagy lármát csapott, hogy mi dolog ez? Arra előjött a szolgabíró, s tudtára adta, hogy mindenféle kártételért, a vármegyének okozott költségekért, a börtönben való tartásdíjért, de különösen tizennyolczezer forintnyi adosságért a házát és földet biróilag lefoglalták.

Ráby tudta, hogy senkinek sem adósa. Hanem azért nem jött indulatba. Egész nyugalommal arra kérte a szolgabíró, hogy küldje

át hozzá azokat a periratokat, a mikben az említett tartozásokért el van marasztalva, ő kész pénzzel ki fizet minden követelést.

A szolgabíró belement a kelepczébe s elküldte neki a nagy percsomagot. Csakugyan szabályszerű processus volt az, polgári perrendtartás szerint, a mit az alatt folytattak elene idekin, míg odabenn a criminalis eljárás kezét lábát vasban tartá. A követelések rendén instrualva voltak, exceptivák, replicák, duplicák appelláták szépen következtek egymás után; — csak hogy minden instrumentum »hamis« volt. Kötelezvények, császári rendeletek, mind egy szálig falsumok.

Ráby nem gondolkozott rajta sokat, öszszenyalábolta az egész, hamisítványokkal telt actacsomagot, s minden »Servus humillimus« nélkül vágatott fel vele Bécsbe. Megakarta azt mutatni a császárnak.

Hanem a császár nagy beteg volt: Rábyt nem eresztették eléje. a magyar udvari cancelárhoz lett utasítva.

Annak előadta az egész szentendrei ügyet: végig hallgatták kegyesen.

Akkor azt mondta neki a cancellár.

»Önök tökéletes igaza van. A szentendrei előljáróság százötvenezer forintnyi sikkasztást követett el. Ezt ön adatokkal bizonyította. Ez összegből önt illeti egy harmad, mint feladórész. Itt az utalvány, fizettesse ki magának a kincstárnál.«

Erre nem hogy örömeiben összeütötte volna a bokáit Ráby Mátyás, hanem még felfortyant.

»Nekem nem kell a feladó rész! Én nem pénzért fáradtam, szenvedtem; hanem a nép felszabadításaért. Én nem kérek magamnak jutalmat azért, hogy a bűnt felfedeztem, hanem megtorlást és büntetést azoknak, a kik a bűnt elkövették.«

A bolond! A helyett, hogy a gyöngye ötvenezer forintokat beseperte volna a táskájába s azzal örökidőkre »Kassamadinert« mondott volna az egész udvari és dicasteriumi pereputynak, csak azt követelte, hogy neki állítsák vissza a becsületét! Mintha nem régen meg volna írva, hogy »pénz: becsület!«

Erre aztán vállat vont a cancellár, s azt mondta neki, hogy no hát adja be a memorandumát a cancelláriához, aztán lássa, hogy mi lesz belőle.

Beadta és járt utána.

Az pedig épen olyan multság, mint mikor valaki egy mókust szelidített meg, s azt elereszti a gyümölcsös kertben. Azt azután kergetheti egyik fáról a másikra, csalogathatja dióval, mézeskalácsal, hogy újra kézrekerítse. Soha se fogja azt el!

Expeditor, registrator, protocolldirector, egyik a másikhoz utasítgatta, a memorandum keresésében, mikor már azt hitte, hogy no most leborítja a sípkájával, huss! megint a másik fára szaladt fel a memorandum. Utoljára nem találták sehhol; — bizonyosan bebújt valami lyukba.

Ekkor egyszer egy napra megnyílt ismét a controller folyosó.

A császár annyira felgyógyult, hogy a panasztévőket újra személyesen elfogadhatja.

Itt látta őt újra Ráby. A császár még job-

ban össze volt törve, mint ő. A betegség halált jósló rózsái égtek az orcáin.

Végig hallgatta Ráby szenvedéseit s akkor azt kérdezé tőle, hogy volna e bátorsága még harmadszor is visszamenni ellenségei közé?

»Harmadszor és tizedszer is! Mig megtorlom őket.«

A császár ezuttal olyan biztosítékot adott Rábynak, a mi csalhatlanul megvédje őt minden bántalmazás ellen.

S jó sikere volt a találmánynak. Ráby keresztül kasul járta vele Pestet, Budát, és senki rá nem tette a kezét. Leutazott Szent-Endrére is ezen »aegis« alatt s ott fényes nappal járta sorba a zsellérházakat, a honnan bizonyítékokat kellett gyűjtenie. A szolgabíró megtudva ezt a látatlankodását, nagy hirtelen utána küldé a két ismerős hajdút: az utcán találkoztak össze vele: az egyiknek a kezében volt egy kötél, a másikéban egy láncz. — Ráby engedte őket egészen közel jönni magához: akkor egyszerre szétcsapta a köpenye szárnyait előttük, mire mind a két hajdu megszeppenve húzta magát a falhoz, s dugta a köteleket meg a lánczot a háta mögé. Ráby ezuttal a hajdani huszárezrede egyenruháját viselte, s a katona uniformis előtt éktelen respectusa volt mindig a dígának.

No hát mit akarnak kendtek? Kérdezé tőlük Ráby.

»Csak tiszteletünket kívántuk tenni alászan.«

»Örülünk, hogy jó egészségben láthatjuk.«

»Furcsa kis öröm, meg tisztelettel: lánczozal és kötéllel a kézben!«

A huszáregyenruha ezuttal megőrzé mindenféle veszedelemtől. Szerencsésen beszerezte a szükséges bizonyítványokat mind, s azzal sietett vissza Bécsbe.

Mikor minden adattal felszerelve, egész diadal-előérzettel sietne a császári várak felé, nagy néptömeggel találkozik össze mely egy papot kísér, a ki kezében a szent feszületet viszi, levett süveggel előtte a minisztranz, a füstölővel és a csengetyűvel. Kérdezősködésére azt a választ kapja, hogy most adják fel a császárnak a halotti szentségeket.

Ráby kétségbeesett. Minden reménye tönkre volt téve. Megfordult hazasietett slevelt irt a haldokló császárhoz.

E levélben (szó szerint) ezt írta a császárnak.

»Uram! Mielőtt az Isten szigorú ítélőszéke előtt megjelennél, szolgáltatass igazságot az elnyomott községeknek, hogy ne kelljen számadásra vonatnod ott fenn az igazság nevében meggyilkolt anynyi ártatlan embernek véreért, s az özvegyek és árvák könnyhullatásiért!«

Ráby régi jó barátja, a cabinettitkár, bevitte ezt a levelet a császárhoz s a császár elolvasta azt.

Ráby nyugtalan éjszakát töltött szállásán.

Reggel hat óra tájon február 20-ikán az István templom lélekharangja költé fel álmából. Sietett fel a Burgba.

Mire odaért, II. József már elköltözött e földről.

A cabinettitkár könnyező szemekkel jött ki Ráby elé, s egy czédulát adott át neki: azt a császár diktálta véglehelletével. Ez iratban bocsánatot kér tőle és minden alattvalójától, akinek életében panaszra adott okot. Ő is csak ember volt, mint a legszegényebb koldus; s minthogy e világtól megválva az ártatlanul szenvedőnek többé elégtételt szerezni nem tud, utasítja őt az utána következő trónörökshöz.«

Ugyanezek a kifejezések fordulnak elő II. Józsefnek végrendeletében is, a mit a kormány nyomtatásban is közzé tett.

Ennél a catastrophánál már csakugyan befejezhette volna a maga drámáját Ráby Mátyás; de még akkor sem hagyta megpihenni nyughatatlan lelke.

A mintt II. Lipót, mint megkoronázott magyar király a trónra lépett, Ráby újra elővette a sérelmes ügyet. Leírta a sokszor kárba-

veszett memorandumot még egyszer, s azt átadta az uralkodó fiának, Ferencz főherczegnek. Másnap hívatta őt II. Lipót. Beléptekor így szólott hozzá:

»Ön az a derék férfi, a ki az állam javáért vérét és vagyonát áldozta? örülök, hogy önt láthatom.«

S mikor Ráby elő akarta adni az ügyet, azt mondta neki:

»Midenről értesítve vagyok, a fiam Ferencz elmondta az egész esetet. Legyen ön nyugodt. Igazságot fogok önnek szolgáltatni, hogy meg lesz vele elégedve. Meg is jutalmazom önt érdemei szerint! — Jöjjön vissza ön nyolcz nap mulva.«

Nyolcz napig Ráby Mátyás a legboldogabb ember volt a világon. — A nyolczadik napon azzal a hirrel költik fel álmából, hogy II. Lipót hirtelen meghalt.

Ez is a sirba vitte a Rábynak tett ígérét.

Most már csakugyan minden közönséges ember fia azt tette volna, hogy elfogadja a kínált ötvenezer forintot s aztán fidibusnak vágja az egész szentendrei processust; de Ráby nem tartozott a kigyógyítható betegek közé.

Most már a meggyilkolt becsületét akarta föltámasztani.

Halottakat föltámasztani, mindig emberföltötti küzdelem volt; pedig azoknak csontjaik, izmaik vannak; hát még egy megölt, eltemetett becsületet, a mi egy megmarkolhatlan fogalom, egy semmi!

És még is vannak emberek, a kik nem sajnálják ugy a koporsóban fekvő kedvest, nem az egyetlen gyermeket, mint az eltemetett becsületet; a kik viselik miatta a gyászt évről évre szakadatlan, a kik nem beszélnek egyébről, csak erről a halottjukról, a kik mindennap megzörgetik a kripta ajtót és hívogatják jöjj vissza! támadj fel! És aztán ilyen kriptája az eltemetett becsületnek anynyi van, a hány ember a nevüket ismeri, s mikor egy nagy társa-

saságba lépnek, az egy egész temető. Minden embernél el van temetve az ő halottjuk.

Ráby valamenynyi ismerőse arczárul leolvasta, hogy az tud annyit, hogy ő éveken át aljas gonosztevők közé volt elzárva nehéz lánczok között, és azt senki sem tudja, hogy miért? Az emberek kitérnek előle, s vigyáznak a szavaikra: azt mondják róla, hogy »denunciáns!»

Rettenetes szó! Utálatosabb a rablónál, a méregkeverőnél; a hóhérlegény, a kutyapezcér szégyenlene egy asztalnál ülni vele! — És ezekben az években hemzsegett Bécs, Buda ettől a fajától a kétlábu kigyónak: mindenütt jakobinusok, forradalmárok után leskelődtek, tele volt e mérges hullókkal minden salon és lebuja.

S Rábynak éreznie kellett, hogy őt minden ember ezek közé számítja.

Addig könyörgött Ferencz császár királynak, míg az 1792. martius 9-én kiadott egy kabineti rendeletet, s azt megküldte minden dicasteriumnak, amiben az volt kimondva, hogy minden névtelen feladás olvasatlanul félretvetendő; csak az olyan méltatandó figyelemre, amelynek a feljelentő aláírja a nevét, s a bevádoltal szemtől szembe kész szavának állni. Végzi e rendelet e szavakkal; mert a milyen utálatos az árulkodó, ép oly megbecsülendő az, ki a veszélyeket jókor felfedezi, a mik az államnak, rozszakaratu emberek, vagy hanyag tisztviselők részéről kárt okoznak.« E rendelet a hamis árulkodónak szigorú büntetést az igaz bevádolónak jutalmat ígér.

Ráby azt hitte, hogy evvel ő most ki van fényesítve.

Jókai Mór.

(Vége következik.)

A GALAMBOK

(Senky Pál történeteiből.)

(Vége.)

PITYÓK, miután a lovaira előbb pokróczot vetett, a lábaikat meg jól megdörgölte szal macsutakkal, mindenfelé szétnézvén, odaszólt a bárónéhoz:

— Ugye, kérem alázatosan, jó lenne most ha volna itt pomádé!

— Minek, Pityók? kérdé a báróné, igazán nem találván ki, hogy minek kellene a pomádé.

— Hát hogy a méltóságos asszonyék ráülének.

Ebből a feleletéből megtudtuk, hogy kánapéval szeretett volna bennünket megkínálni, látva hogy ott állunk a pajta közepén. — Nagyon szomorun.

Mert éreztük önkéntelenül, hogy ez az egész szomorú háztáj, mit magunk körül látunk, Bárdos Ferkó történetét beszéli. Mi lett a derék szép paraszt fiuból azóta, amikor

most őt esztendeje a szemek elől eltűnt galambjaival csöndesen ballagva a szekere mellett.

Nemsokára megtudtuk!

A vén Pityók, nem találván más módot kis Marink szórakoztatására, a lovait magasztalta előtte, s egészen bizonyossá tette róla kis Marinkat, hogy ilyen jól járó egy pár lova semmiféle uraságnak sincs a vármegyében. Aztán ugy egymáshoz vannak szokva, hogy ha befogáskor valamelyiket hamarabb vezetik ki az istállóból, a másik már nyérit utána ottben, és össze nem rugnának egymással még az abrak miatt sem. Mert hogy nincsen több ilyen egy pár ló a vármegyében, a bizonyos.

Eközben végig simogatván, veregetvén azokat, mondá, hogy a kis kisaszszony is bátran megsimogathatná ám akár melyiket mert olyan szelidek mint a bárány. Tessék csak

megnézni milyen jámbor egy jószág ez a nyerges, hát még ez a rudas!

Öreg paraszt ember tartott most felénk az utczáról; Magas száraz alak, nagyon megviselt és sok helyen meg is szakadozott kék posztó-, ruhában. Sovány sápadt arca alig látszott elvadult nagy fehér szakálláto!. Közéledtében egypárszor fölvetett tekintetéből a megtestesült szomorúság látszott, lehetetlen volt ki nem találnunk, hogy a gazdája ennek a szomorú háznak.

Térdei meg-megcsuklottak alatta amint felénk tartott a csuszamlós udvaron; de amint nem látszott legkevesebbet is törödni evvel, vagy a rászakadó esővel, és a rosz csizmáin ki s be tóduló sárlével: épen olyan kevéssé látszott meglepettnek az által, hogy minket, bár mennyire váratlan vendégek voltunk is, a házánál talál. Ugy tetszett, mintha teljességgel nem is lenne képes semmiféle más érzésnek vagy lelkiállapotnak a kifejezésére, mint az egy szomorúságéra, aminthogy nem is fejezett ki egyebet ennél, amint a szakadó esőben egyre közelebb jött, s amint végre odaérve, a pajta alá beállt.

— Jó napot adjon Isten, szólta eléje, még mikor egypár lépésnyire volt, barátságosan a báróné; — az eső bevert bennünket ide a pajta alá, s ha kegyelmed megengedi, megvárjuk itt amig eláll.

— Szerencsés jó napot kívánok, — mondá nyájasnak és előzékenynek lenni akaró, de bizony csak száraznak maradt csengéstelen hangon az öreg ember. — Isten hozta a méltóságos bárónét, bárcsak mindennel szolgálhatnék, amivel örömet szeretnék szolgálni, — tevé hozzá gyöngye kézmozditással, ami mintha elkezdett de aztán feleuton mégis abbahagyott kézlegyintés akart volna lenni, de amit minden egyéb érzetet háttérbe szorító mély szomorúságában érdemesnek sem látszott tartani befejezni; és aztán épen úgy elkezdett és abban hagyott fejmozdulattal maga körül pillantott, mintegy hivatkozva az egész háztájra.

— Köszönjük, [szólt a báróné; nincs egyébre szükségünk, mint hogy fődél alatt lehessünk, amig az eső eláll.

Az öreg ember hallgatott.

— Hát ismer kegyelmed engem? kérdé a báróné, hogy valamit mondjon.

— Csak egyszer láttam a méltóságos asszonyt, most öt esztendeje, a kertek alól, amint hazamenőben volt Iharosról Cservárra. Velem volt unokám (itt nagyot sohajtott) mutatatta, hogy ez az urí asszonyság beszélt vele olyan barátságosan a minap, én meg ráismerem a báró ur kocsijára, hát kitaláltam, hogy a méltóságos báróné volt, és most is mingyárt megismertem, amint a kocsmaablakból bejárni láttam az udvaromba; hanem soká tartott amig ideértem.

Hát csakugyan Sas Ferencz. Az az egykori legjobbmódu gazdaember az egész környéken. Hogyan juthatott idáig!

Láttam a bárónén, hogy nem tudja, mit mondjon, egyrészt az öreg ember nem ismert szomorú története iránt való részvéte miatt, másrészt meg a fölött való aggodalmában, hátha olyan tárgyat érinthetne, amelynek szóbahozásával még inkább elszomorítaná.

A viláért nem mert volna szólni, akiről legjobban szeretett volna, Bárdos Ferkóról.

— Én is sokat hallottam Sas Ferencz felől, — mondá zavarral, mikor már sokáig tartott a szünet, — azelőtt.

— Azelőtt! — mondá utána avval a félig végbevitt kézlegyintéssel és körültekintéssel Sas Ferencz.

Kis idő múlva ezt mondá:

— Engedelmet kérek, benézek az unokámhoz egy kicsit.

Lassan keresztülment a sáron, s az épület hátulsó részében bement egy ajtón, amely mellett, amint most észrevettük, egészen jókarban levő ablak nézett a folyosóra. Az ablak belőlről be volt akasztva valamivel.

Kis vártatra megint kijött, vesződséggel hozva ki magával két széket. Bizonyosan nekünk szánta.

Pityók odament, s a szűrét rájuk vetvén odahozta azokat a pajta alá.

— Nincs több, mondá Sas Ferencz, hozzánk érve; — csak ez a kettő az unokám szobájában.

— Köszönjük. Beteg talán kegyelmednek az unokája?

Most egészen megtette a sokszor elkezdett leggyintést a jobbkezével, és átázott kalapjával, amit benne tartott.

— Nagyon? — kérde a báróné.

— Igen nagyon, igen régen, mondá nagyot sohajtva.

— Mi a baja?

— A méltóságos asszony, amint akkor mingyárt eldicsekedett vele itthon, ámbár nem tudta, hogy ki volt az az uriasszony, nagyon barátságosan beszélt vele egyszer, hát talán szívesen meghallgatja, ha elmondom hogyan volt.

Sokszor szünetet tartva, és magába elmélyedve, s aztán megint magától belekapva mondta el előttünk az alábbiakat.

— Én vagyok az oka az egész szerencsétlenségnek. Még annak az esztendőnek az őszén, mikor a méltóságos asszonyéknak beszélni tetszett vele az országúton, a feleségem meghalt. Nem tudtuk elfelejteni szegényt, sem én sem az unokám. De én nemsokára mégis elfeledtem, — megházasodtam újra, evvel a vén fejemmel, még a farsang sem volt itt. Sokat tudó nénémasszonyok, az Isten is áldja meg őket, összeadtak egy nálam sokkal fiatalabb özvegyasszonynyal. Hanem azért mégis csak az én bűnöm volt az, isten és ember előtt, nem az övék. Hiába akarták volna ők félreccsavarni a fejemet, ha én magam a helyén tartottam volna. Az unokámat szomorította a dolog, de nem mutatta előttem; nagyon szeretett, hát nem akart kedvetleníteni vele. A kedvemért mostoha öreganyja iránt engedelmességgel és böcsülettudással viseltetett, de bizony soha sem kedvelte, amint később megtudtam. Később tudtam meg azt is, hogy az asszony meg épenséggel nem szenvedhette unokámat, s amivel csak tudtomon kívül kellemetlenséget okozhatott neki mindent elkövetett, tudta, hogy unokám nem árulkodik rá előttem. Kiváltképen ki nem állhatta ennek a kedves galambjait, miket, nem sejtve jöttömet, szemem láttára vert ki egyszer nagy méreggel a házból; s majd csak nem agyondobta az egyiket a vas lapáttal.

— Hej, a kigyó! — kiáltotta el magát mögöttünk Pityók, mérgesen fenyegetve a nyer-

ges lovát, mely állítólag majd agyonharapta épen most a másikat. Én oldalvást épen oldalattam a lovakra, én nem vettem észre, hogy csak meg is mozdult volna valamelyik.

— Ekkor, folytatá Sas Ferencz, szigorun megmondtam neki, hogy ne merjen többet így bánni az unokám galambjaival, ennek meg csak annyit mondtam, hogy ha megy valahova, a galambjait is vigye magával. Nehány hétre rá sz-györgynapi vásárra egypár rideg marhát akartam behajtatni Cservárra. A béreseim nagy tavaszi munkában voltak, hát ketten indultunk el velük hajnalban az unokámmal. A galambokat nem vittük magunkkal, unokám félt, hogy baj érhetné azokat a vásárban. Ugy volt, hogy másnap estére jö-vünk majd haza. Hanem Lölle alá érve, visszatérőben levő vásárosoktól megtudtuk, hogy Cserváron járvány ütött ki az előtte való napon, minélfogva nem is lesz megtartva a vásár. Vissza kellett fordulnunk. Mikor megint a falunk határába értünk, a marhákat a rétre vertük, a csorda közé, s úgy mentünk haza. A faluban épen delet harangoztak. Itthon nem vártak ránk, hogy megérkezzünk; az asszony ebédelt a konyha mellett való szobában, melynek ablaka ki volt tárva a melegben besütő tavaszi napnak. Az unokám egy hamvas galamb szárnyat kapott föl alóla a folyosóról.

— Hej, a tigris!

Ezt meg a rudas lovának kiáltotta fölemelt ökölrel oda Pityók, mert, amint állította, most meg ez akarta agyonharapni a társát, amiből én megint nem vettem észre semmit. Pedig milyen nagyra volt az imént az egymás iránt való jóbarátságukkal!

— Én reszkettem, folytatá Sas Ferencz, az unokám meg rémitő tekintettel kiáltott be a nyitott ablakon az asszonyhoz, ki egymaga ült ottben ez ebédnél, és épen egy szárnyba harapott: »A galambjaim!« Méltóságos asszonyom, nem tudom én azt épen úgy elmondani ahogyan ezután történt minden, ámbátor most is előttem van minden ahogyan történt, hanem ugyszólván minden egyszerre történt. Az unokám kiáltására, ami iszonyu volt a tekintetével együtt szegénynek, az asszony nagy kövér képe előbb olyan fehér lett mint a fal, azután meg

olyan vörös mint a rák. Fölkelt, hogy feleljen, de előbb le kellett nyelnie a peccsényét, amivel a szája tele volt.

— Heh! A fenevad!

Pityók dühös öklirázásából következethetett, ámbár egy mákszemnyit sem láttam belőle, hogy valamelyik azok közül a jámbor lovak közül megint agyon akarta harapni a másikat.

Mi összekulcsolt kézzel hallgattuk szegény Sas Ferencz történetét.

— Azután folytatá tovább; olyan tekintettel, amilyent én emberi szemektől sohasem láttam odakiáltott az unokámnak: »Az egyiket megettem, a másik még itt van, ne, megeheted magad!« (A bestia! A bestia! kiáltotta valamelyik maradhatlankodó lovára Pityók.) Én egy bal-tát pillantottam meg a folyosó párkányán, föl akartam kapni, de észre vettem a kezemben az ostort, amivel a marhákat hajtottam, — bentermettem vele a szobában, s csak akkor dobtam el ami a nyeléből megmaradt, mikor már az asszony az udvaron is kívül volt, s utána kiáltottam, hogy ide be ne merje többet tenni a lábát; a béresekért meg iziben kiszalasztottam a szomszédék fiát, ki a kapujokban játszott, hogy szórják ki az utcára amit idehozott az utolsó rongyig. És e mind kevés volt azért a szerencsétlenségért, amit utálatos gonoszságával okozott. Csak mikor megint visszajöttem a házba, láttam hogy mivé tette szegény unokámat. Azon a helyen állt akkor is a folyosón a honnét azt az utálatos gonoszságot látta s azokat az utálatos szavakat hallotta. Mozdulatlanul, meredt tekintettel; a hamvas galambszárny a földön feküdt előtte. Hiába szólítottam, öleltem, nem felelt, és semmi sem árulta el rajta, hogy érti vagy csak hallja is a szavamat. Az én szép okos unokámnak vége volt. Az a balta még mindig ott volt a folyosó párkányán, de én semmi egyéb-re nem voltam akkor képes, mint a határtalan kétségbeesésre nagy szerencsétlenségem fölött. Bécsben is jártam már szegény unokámmal, nagyhirű orvos uraknál. Mind hiába. Nem

lehet annak azóta a szavát venni. Nem lát-szik rajta, hogy valamit tudna magáról, vagy általában akár miről a világon; vagy hogy lenne valami akarata vagy ohajtása, vagy hogy akár engem is ismerne. Ha vezetem, sok-szor itt az udvaron magammal sétáltatva, minden ellenkezés nélkül jön velem, aztán ott marad állva vagy ülve ahol hagyom. Oda van! Oda van!

A szegény ember könnyei most megeredtek. A mieink már régóta folytak. — Pityók öklirázásából megint láttam, hogy újra véthettek valamit a lovai, (ámbár magukon a lovakon most sem vettem észre), hanem ezuttal nem kiáltott rájuk, mert a torka nem engedelmeskedett neki. Odaszorult valami.

— Ez az én szegény unokámnak a története, szólt kis vártatra, — az enyim azóta a kocsmában folyik. Az asszonyról nem beszélnek előttem, úgy tudom elpusztult erről a vidékről végképen.

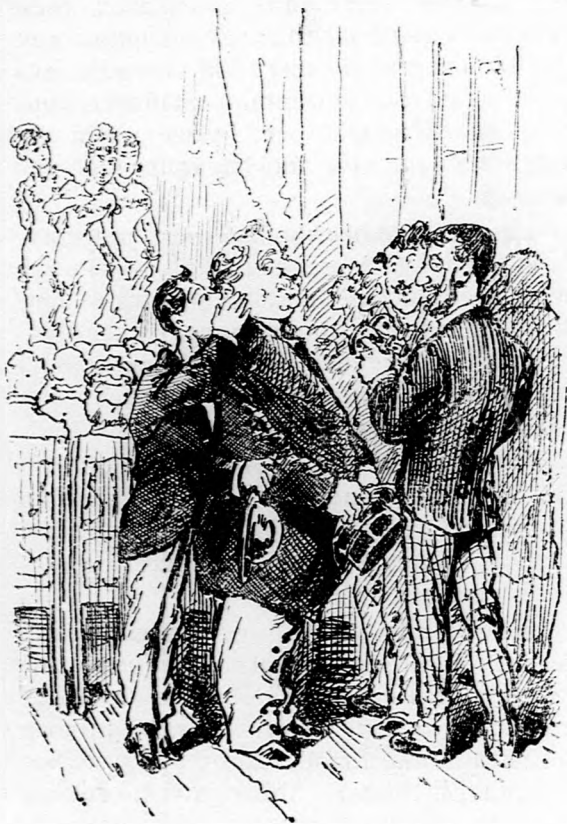
Észre sem vettük, hogy ezalatt az eső egészen elállt. Meleg kézsorítással bucsztunk el szegény Sas Ferencztől. Nem mondta hogy nézzük meg szegény Bárdós Ferkót; mi meg nem mertük magunktól kérni, hogy vezessen be bennünket hozzá. Mikor a kifordulónál mégegyszer bucsut intettünk neki, szomorun ballagot a szobája felé.

Az utcán kis paraszt gyerekek rikongatva gázoltak jól roszul föltúrt ruhával, az eső által támasztott széles pocsetában.

A vén Pityók annyira haragudott az iménti neveltlenségekért a lovaira még most is, hogy nem is szólogatta azokat a magok becsületes nevén, hanem csak azt hallottuk tőle egyegy mérges ostorsuhintás kíséretében egyre: Fenevad! Bestia!

Kisütött a nap is mire a faluból kiértünk, és keletnek fölött a kiengesztelődés égi jele, a szép szivárvány. Talán meghozza még szegény Sas Ferencz házára is valamikor valamiképen azt, aminek olyan magasztos jelvénye. Az Isten végtelenül irgalmas.

MÜKEDVELOI ELŐADÁS.

Idősb Rosenblüh. (A hirlapi referensekhez.)
Mit tudakozódnak olyan nagyon az urak az éneklő
kisasszonyok kiléte felől? Mit akarnak az urak?
Kicsodák az urak?

Ifj. Rosenblüh. Hallgass, papa! Lásd ezek az
urak liferálnak!

Leánykérőben.

— No, már nekem csak feleségül adhatja az
ur a leányt; én sem kártyás, sem iszákos, sem
pazarló nem vagyok, szóval én nem vagyok semmi.

Felebaráti elővigyázat.

Berta kisasszony menyasszony. Épen most
rendeli meg az asztalosnál a butorokat.

— Aztán el ne feledjen, majsztram, szelelő-
lyukat hagyni az almáriomok hátán; vigasztalhat-
lan lennék, ha bennük valaki megfulladna.

Az országos vásár.

Tanti cigány roszkedvvel ögyelgett az or-
száguton: itt volt az ádándi vásár, de nem adott
hozzá az isten szürke lovat, ami nélkül, akárhogy-
an ejtette is szerét, még sohasem volt egyetlenegy ádándi
vásáron is Tanti.

Izsákot szintén arra hozta a balesillagzata az
országuton. Ennek már megvan a maga vásári
portékája, gondolta magában még nagyobb roszked-
vvel Tanti, amint jól megrakodva maga felé jöni
látta, és igen-igen nagy roszkedvében bele is kötött
Izsákba, amint odaért:

— Tedd le a bugyrot, Izsák!

— Minek tegyem én le a bugyrot, Tanti?

— Mert én mondom, hogy tedd le.

Tantinál furkós bot volt. Izsáknál is volt bot,
de Tantié sokkal vastagabb volt.

— Látom, bolondozni akarsz egy kicsit, te
Tanti; mondá Izsák, mintha nagyon jó kedvvel
maga is tréfára venné a dolgot, s leletta a bugyrot.
Ne, itt van. Hát mármost mit akarsz vele, te Tanti?

— Most rakj ki nekem itt mindent, mint az or-
szágos vásárban szoktad. Én országos vásárt aka-
rok látni.

Izsáknak meg kellett tenni.

— Ne, Tanti, itt van az országos vásár.

Tanti leguggolt, és figyálva turkált, hányt-
retett a drága kétkrajczáros dolgok között, mint
az egymást érő revők az országos vásárban, nem
azért mintha vásárolni vagy elvenni akarna vala-
mit, hanem csak azért, mert országos vásárt akart
látni széles roszkedvében.

Izsák egy darabig csak nézte hopp-kéntelen
nem-örömet ezt az országos vásárt, de egyszerre,
az isten tudja miféle megmagyarázhatlan hősies lel-
kesedés szállta meg (lehet, hogy annak a hirtelen ki-
múlt kehes szürkének, mit Tanti az utolsóelőtti fehér-
vári vásáron a nyakába sózott, boszúaldozatot köve-

telő emlékezete is tüzelhetne erre egy kicsit), fölkapta Tanti mellől a furkóst, és ötöle igazán nem várt

vitézséggel, jókorát húzolt vele Tantinak a hátára. Aztán eldobta a botot.

Tanti eszeveszetten ugrott talpra.

— Ki volt az? mi volt az?

— Én nem tudom, felelt Izsák; hogyan is tudhassam, hogy ki volt mi volt — ebben a nagy országos vásárban.

Tanti aztán ennyit mondott:

— Nem haragszom, Izsák, mert úgy feleltél, hogy magam sem tudtam volna különben. Hanem vetelek én még meg teveled szürke lovat, az is bizonyos.

AZ ORVOSI TUDOMÁNYBÓL.

— Mégis csak azt tartom én, nemzetes uram, hogy ha már olyan nagy gyomorgörccse van, van még egy kis maradék, venne be abból az orvosságból, amit a járási orvos adott a minap a sánta tehenesnek a bodzás lábára, annak is használt.

A SÉTATÉREN.

— Jaj nekem, Linácska, maga neveletlen rossz leány, hogyan föl van mármeg húzva a ruhája, bizony halálra szégyellem magamat ha látom.

— Ugye, katona bácsi, maga most halálra szégyelli magát, hogy látja hogyan föl van húzva Rézinek a ruhája?!

Hányat ütött az óra.

Csutak Feri jeles színházi sugónk egyszer Győrbe Szombathelyre költözött át a társaságával.

Mingyárt a legelső napon megkezdte rendszeres szokását, és csak éjfél után indult hazafelé a Zöldfából.

A városban éppen tűz ütött ki valahol, a harangokat félreverték.

— Egy, kettő, három, — olvasta magában Feri az óratűtésnek tartott kongatásokat, megállva a kocsmá előtt; — 12—13—27—29—30 — ejnye! Győrben is későn szoktam hazajárni, a szent igaz, de ott még sem mentem soha is ilyen irtóztató későn!

Beszegődéskor.

A szakácsné a nagyságos asszonyhoz:

— Két hét múlva tehát beállok a szolgálomba. Tessék, itt van a bizonyítványom és a photographiam. Kérem nagyságotól is.

A tenger partján.

— Mért tűzött ön, olasz léte magyar zászlót a nyárilakára, tenorista ur?

— Mert határtalan bámulattal viseltetem a magyar nemzet iránt.

— Miért?

— Mert nekem huszonkétezer forintot fizet évenként.

Az elemi iskolákban

megkezdődtek az előadások. Adatik tudtára Iks: Ypsilon és a többi lapszerkesztőknek, akiknek elkelne egy kis magyar helyesírás.

A világitásról.

Berlinben olyan omnibuszok járnak, amelyeket légszesszel világítanak. Neveségse. A budapesti fővámháznál és a főposta-háznál olyan főfolyosók vannak, amelyeket meg semmivel sem világítanak.

Vallástétel.

(Kovács József verseiből.)

Mivel homlokomra Liža
Rózsakoszorút tűzűli
Gyöngé kis ujjával,
Most hát a lant hűs jázminom
Alatt neki minden finom
Gondolatokat ki vall.
Bűbájos szépem! Te tevé!
A rám fűzött babérlevél
Istene s csókos szente.
Te tevé! nagygyá mikor a
Lelkemet csókokod zápora
Poétának föl kente.
Ragadj el képzet ballona
Most engem! — hadd lantoljon,
Az én kisdéd énekem
Ama tárgyról melyet ennek
A kellemetes Istennek
Pillantása sug nekem.
Óh engem a zöld homálylyal
Bevont liget rétje bájol
Lantolgatásom közbe.
A dicső Liža meg fejem
Rózsafürtje közzé selyem
Pántlikákat kötöz be.
Mig szárnyas képzetim, a ti
Játékoknak gondolati,
A hallhatatlanságnak
Oltárára, a Tempének
Zöld völgyéből, a vig ének,
Hangfokain fölhágnak.

Miska inasról.

— Min tünődöl úgy, Miska?

— Hát az első legény azt mondta az imént,
hogy: Szamár vagy öcsém. Mármost hát azon
gondolkodom, azért mondott-e számarnak mert
öcsce vagyok; vagy azért mondott öcscsének, mert
szamár volnék.

Főhadnagy Stwrzsek.

— Jelentem alássan, főhadnagy u., tessék
nekem megmondani mi különbség van a hévmérő
meg a légmérő között.

— Szamár! Hát az hogy az egyiket belül-
ről, a másikat pedig kívülről szokták akasztani
az ablakba!

SZERKESZTŐI SUBROSA.

Az eleven álom. Hogyan tette le a barát a számadást.
A kópék. Mért nem lett belőle esküdt. Előbbre van a sárga.
Meesz a nyul. Régen várja. Volt-e kend Bécsben. A táto
könyve. Csöndesebben. Nyakig ouvékban. Szüretre. Ügyvédi
számla. A szapulóban — czimü dolgozatok, és a kiséretük-
ben vett apróságok, valamint S. S. (Budapest) küldeménye,
nem közölhetők.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAI MÓR.

Státióuteza 80-ik szám alatt.

Budapest, 1879.

NYOM. AZ „ATHENAEUM“ NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hirdetések felvételnek:

GOLDBERGER A. V.

hirdetési irodájában

Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Rajzolja

JANKÓ.

Különös figyelemre méltó!

A hirveves
dr. FORTI-féle
sebtapasz,

mely rendkívüli
gyógyereje, elválasztó,
érlelő s fájdalomt

csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztosab s egyszersmind
gyökeres gyógyulást eszközöl különemű bajokban. Egy csomag
ára 50 kr, nagyobb csomagé 1 frt, használati utasítással
együtt postán küldve 20 krral több.

Központi küldeményező raktár Pesten:

TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerész úrnál

Bécsben Pleban F. X. gyógyszerteráiban, Istvántér 1. sz.
Dr. Girtler F. gyógyszerteráiban, Freitung 7. sz. Herbabny Gy.
gyógyszertáiban, Neuban, Kaiserstrasse Nr. 90. — **Grácban:**
Nedved A. gyógyszer. a Mur-téren. Továbbá kapható
Budapestben: Pillich F. udv. gyógyszerteráiban nagy (3)
korona u. — **Formágyi F.** gyógyszer. 3 korona u. 26. sz.
— Ifj. **Dr. Wagner D.** városbíró. — **Schernhoffer K. özv.** a »nagy Kristófhöz« címzett gyógyszer., väci-u. és a
Kristóf-tér sarkán; és id. Dr. Wagner D. gyógyszer. väci-boul.
59. — **Egressy R.** gyógyszer. nádor-u. 2. — **Sztupa Gy.** a
Kalvintéren. — **Telkesy J. udv.** gyógyszer. a värban, —
Wlaschekj E. gyógyszer. a Krisztina vär. — **Frum J.**
Schwartzmayr K. gyógyszer., viziv. fön. — **Elszdorfer G.**
gyógysz. Tabánban (Ráczv.) fön. — **Alsó-Lendván:** Kiss
B.-nál. — **Aradon** Rozsnyay M. és Schaffer A. gyógyszer.
úrnál. — **Beretytyó-Ujfalun** Sárrethy L. — **Békés-
Csabán:** Varságh B. — **Bihar-Mező-Keresztesen:**
Greczkó. — **Büd-Szent-Mihályon:** Lukács F. — **Debreczenben:**
dr. Róthachnek V. E., Tamássy K. és Gölll N. és
Örvényi O. — **Duna-Földvárán:** Nádhera P. — **Egerben:**
Schüttág J. Kölnér Lőr. és Buzáth L. — **Eperjesen:** Isépy
Gy. — **Ersekújvárott:** Conlegner J. — **Gyöngyösön:**
Mersits N. — **Győrött:** Lehner F. — **Husztón:** Keresztes
S. — **Jászberényben:** Teschler E. — **Kaposvárt:**
Keesk-sy T. — **Karczagon:** Báthory B. — **Kassán:** Kor-
regtkó A., Wandraschek K., Megay G. és Hegedüs L. — **Kés-
márkon:** Generisich C A. — **Komáromban:** Grötschel
Zs. és Schmidthauer A. — **Kun-Madarason:** Jung K. —
Léván: Boleman Ede. **Losoncban:** Kirchner D. és Plichta
L. — **Mező-Berényben:** Baranyi N. — **Mező-Turón:**
Borbás J. — **Miskolcson:** Dr. Csáthy, Szabó és Mayer R.
gyógysz. — **M.-Szigeten:** Héder L. — **Mitroviczon:** Ker-
stonoschitz A. fiaínál. — **N.-Kánizsán:** Prager Béla és Belus
J. — **N.-Károlyban:** Sötér J. — **N.-Kőrösön:** Medveczky
Gy. — **N.-Szombatban:** Pántotsek R. — **N.-Váradon:** Hu-
zella M. és Molnár J. gyógy. — **Nyiregyházában:** Korányi
J. — **Szopkó** Alfred gyógyszer. és Kovács S. — **Pakson:** Ma-
latinszky S. — **Pécsen:** Sipőcz J. — **Pozsonyban:**
Piszatory B. — **Putnokon:** Fekete N. — **Rimaszomban:**
Hamaliár K. — **Rozsnyón:** d. Posch J. gyógyszer. és
Hirsch J. N. — **S.-A.-Ujhelyen:** Gallik G. és Pinter F. —
Sümegen: Stamborszky L. — **Szabadkán:** Józ J. — **Szath-
máron:** Bossin J. Dr. Lengyel M. és Böszörményi J. — **Sze-
geden:** Kovács A. — **Sz.-Fehérvárott:** Braun J. és Die-
balla Gy. — **Székhelyidőn:** Szabó J. — **Szombathelyen:**
Pillich F. — **Tarpán:** Monó J. — **Temesvárott:** Tarczay
J. és Pap J. — **Tecson:** Ágoston Gy. — **Tisza-Lőkön:**
Pinter P. T.-Ujlakon: Rozykó G. — **Tokajban:** Dr. Ju-
hász P. — **Ungvárott:** Lám Sándor és Fränkel M. gyógyszer.
Speck J., Peltarszky A. és Krausz A. — **Veszprémben:**
Ferenyzy K. — **Villányon:** Fekete E. — **Zirczen:** Tejfel J.
Erdélyország. Kolozsvárott: Valentini A. Wolf J. és
Biró J. — **Brassón:** Schuster K. L., Gyertyánffy J. és
Verzár. — **M.-Vásárhelyt:** Bucher M. — **Segesvárt:**
Id. Misselbacher J. B. — **Szászváros:** Rekert E. K.
Ezen kitünő hatásu, nem eléggé ajánlható gyógytápasz készítője.
Forti László. Lakása: Budap., I. k. vär, Nándor-u. 145.

A vadászat

kedvelőit figyelmeztetem jóminőségű,
jutányos belőtt **vadász-fegyvereimre.**
Kétsövű Lefaucheux fegyver, valódi Ruban-cső-
vel frt 25, 28, 35. — Kétsövű finomabb damask-
csővel frt 38, 40, 50, 75. — Kétsövű Lancaster fegyver,
Rubancsővel frt 35, 40, 45, 50. — Kétsövű finomabb
damaskcsővel frt 55, 60, 70, 75. — Fegyverek csőzök-
nek, frt 6.50. 7.50. — Kétsövű kapszis fegyverek frt 12.50,
15, 18, 20. — Wernldi vontesövű ismétlő golyós fegyver,
medve, vadkan, szarvas, nagy vad vadászatra 52 frt. —
Patronok. Cal. 16. 12.
Lefaucheux barna száza 1.50, 1.90 frt.
1-ső minőségű zöld száza 1.80, 2.0
Lancaster barna száza 1.90, 2.30
1-ső minőségű zöld száza 2.10, 2.50

Töltény-folytások minden calibéri 1 doboz 200-al 40 kr. — Párizsi három-
felét tartalmazó doboza 65, 85 kr.

U! Nagy vadakra Lefaucheux vagy Lancaster-töltényekbe 5-ös golyós
dobozba 90 kr. — **Flóbert fegyverek,** társaságban mulatsággal pá-
rosult, nem durranó, golyóval csövelleszethet szobában is, sörét-
tel kisebb madarakra, 12, 14, 16, 20, 26 frt. — **Flóbert pisztolyok**
frt 7.50, 10, 12, 14.50. — **Flóbert töltények,** 100 db golyós 50 kr.
frt 1.80, sörétes frt 1.50, 2.60. — **Vas celtáblák** kiugró bohóccsal
mószárral 9 frt. **Vontesövű hallovetű revolverek** 25 db tölténnyel, sima
5, 7, 9, frt, véssél 6, 8, 10 frt. Finomabb kiállításban 10, 14, 18,
20 frt. — 10 lövetű revolverek 25-40 frt. — **Angol Bull-dog** kis for-
májú erős lövésű revolverek 12, 14, 15 frt. — 10 lövetű biztonsággi Lan-
caster revolver-fegyver 56 frt. — **Revolver töltények** 100 db 7 mm. 2-
9 mm. 2.50, 12 mm. 3.50 frt. — Lancaster revolver töltények 100 db
7 mm. 3.20, 9 mm. 4.50, 12 mm. 5.20.

A vadászat egyéb kellékei. Lefaucheux és Lancaster töltő
készületek 1.50, 2.40 frt. Becsavaró gépek 3.75, 5 frt. Gyutacs beille-
zők frt 1, 2.85. — Töltény kivonók 50 kr, frt 1, 1.25. — Tölténytartó
övek frt 2, 3.50, 5. — Töltény-táskák kemény sárga angol bőrből frt
8.75, 12 frt. Vadász-táskák, vízhatlan kelméből, chagrin, borjú és baga-
ria bőrből, frt 3.50, 4.50, 6, 8, 12 frt. Nagyok nyulásokkal frt 7.50, 10,
14, 15. Lőportárak biztonsági fedéllel 1-6 fontnak 2.80-7 frt. —
Vadász-kürtök és jeladó sipők 60 kr., 1, 2, 5, 10 frt. — Kutanyitók
korál nyakravalók frt 1.20, 1.50. — Kutya-vezető zsinórok és láncok
50 kr, 1, 2 frt. Kutya-ostorok frt 1, 3.50. — Ujvarosi agaraszó oster
4, 10 frt. — **Fegyver-zsákok** 4.50, 12 frt. — Fegyvertokok vagy szekré-
nyek egy és két fegyvernek 8, 15 frt. — **Vadász-székék,** bot gyantán is
használhatók frt 4.20, 6, 10 frt. — **Berezdeztet pinzetek** 3, 5, 8 íveg-
nek frt 9, 10.50, 13.50. — **Vadász tapló sapkák** 1 frt, posztóból zölddel
beszeve frt 1.70.

Vadász-dísztárgyak természetlő szarvas, őz, róka, vaddisznó
és egyéb állatfejek egész és fél nagyságban, 4.50, 7, 9, 15, 40 frt.

Lovagló eszközök. Angol nyeregek disznóbőrből frt 15, 20, 25,
35. — Angol kantárok frt 4.80, 8.50, kengyelvas szíjak frt 2.50, 3.60
Kengyelvasak frt 1.60, 2.50; zablák frt 1.80, 3.50; trenzlí 50 kr.,
1 frt; kötőfékek frt 2.50; sarkantyúk 80 kr, frt 1.20, 2.50; lomértékek 90 kr;
rugany lö-lámentők frt 2.25; istálló lámpások erős dombora íveggel
obajnak tűzmentes frt 1.70, 2.40, 2.90. — Lovaglási gamáschnik rugany,
frt 3.50, fekete és sárga bőrből frt 4.50, 7.50.

GUMI az osmert párisi czikknek szemelvény oltalomra, házi szükségletre
és betegok ápolására. — **Vizmentes eső-öltönyök** mind a két
oldalon bordhatók, ujakkal és fejfedővel frt 10, 10.50 11. —
Bő kocsizó és lovagló köpenyek, erős bálással frt 14.30, 15.75, 17.25.
Világos és drapszinű kocsizó köpenyek frt 18, 19, 21.

Levélben próbamegrendeléshez az uj képes árjegyzék mellé-
keltetik, meg nem felelő tárgyakat vissza vesz

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-
utca 1. szám.

Temesváry Mór

cipő-gyára

Budapest, király-utca 2. sz.
Orczy-ház,

A téli szükséglet-e ajánl nagyban és
kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez ponyola cipőket em. ki-
norden színben sarkokkal és es-ker-
rel 1 frt 80 kr.

Eberlasszing vagy bór-ozugos
topánokat magas vágással, a leg-
finomabban kiállítva . . . 3 frt.

Czugas börtopánokat, erős chag-
rin vagy bornyabőrű bőre nemez
béllel, sz. elve. Dupla talppal, erős
időben tartós . . . 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topánokat, bornyu vagy bagaria
bőrből, szegzett és srófoltt duplatal-
pal, igen erős . . . 4 frt.

Topánokat o:osz lakkbőrből,
szegzett dupla talppal és srófmun-
kával, munkába és eső időben
való . . . 4 frt 80 kr

Térdcsizmák, dupla bagaria ör-
ből háromszoros csavarral ellátott
dupla talppal vizmentes 8 frt 80 kr
Ugyanaz o:osz lakk bagaria bór-
ból . . . 12 frt

Megrendelések postai utánvét vagy az
összeg beküldése mellett a legponto-
sabban megküldetnek.
Kim-ritő árjegyzékek ingyen.